

ELEMZÉSEK A BUDAPESTI ÖNKORMÁNYZATOK VÁROSTERVEZÉSI, VÁROSREHABILITÁCIÓS PROGRAMJAIHOZ

Bartholy Judit, Pongrácz Rita, Dezső Zsuzsanna
Eötvös Loránd Tudományegyetem Meteorológiai Tanszék

A NASA Terra és Aqua műholdja másfél évtizede gyűjt hazánk területéről is adatokat egy olyan program keretében, melynek célja az emberi tevékenység éghajlatra gyakorolt hatásainak komplex vizsgálata. E két műhold által mért adatok felhasználásával lehetővé válik a városban zajló folyamatok, változások egyre pontosabban leírása, és azok lehetséges okainak feltárása is. Műholdas mérésekből számított felszínhőmérsékleti adatok alapján kimutattuk, hogy Budapest belvárosi, sűrűn beépített lakó- és ipari övezeteiben bizonyos időszakokban a felszínhőmérséklet akár 8-10 °C-kal is meghaladhatja a városkörnyéki átlaghőmérsékletet. Az éghajlatváltozás hatásainak következtében a következő évtizedekben a hőség- és forró napok számának növekedése, valamint a lakosságot érő hőterhelés fokozódása várható. A városok területén a hősziget-hatás a hőmérsékletet még inkább a szélsőségek irányába tolja el, illetve az éghajlati rendszer elemeinek módosulása és a beépítettség növekedése következtében maga a hősziget-hatás is fokozódhat.

Városklimatológiai kutatásaink egyik célja, hogy eredményeink a településfejlesztési programok, építészeti beruházások során hasznosításra kerüljenek. Ennek érdekében az elmúlt évek során szoros szakmai kapcsolatot alakítottunk ki több budapesti kerület (IX., XI. és XII. kerület) építészeti és környezetvédelmi hatóságaival. Ezen együttműködések keretében megvizsgáltuk, hogyan változott a városi hősziget-hatás a területhasználat, beépítettség módosulásának következtében az elmúlt 15 évben a rendelkezésünkre álló műholdas adatbázis alapján. Vizsgáltuk a sűrűn beépített belvárosi területeken megvalósult tömbrehabilitációs programok hatását a termikus komfort szempontjából, valamint a zöldterületek és zöldtetők hőterhelés-mérséklő hatását.

Céljaink között szerepel a városi hősziget nagy felbontású modellezése, Budapest vizsgált kerületeiben a hőterhelési térképek meghatározása, valamint egy olyan alkalmazás fejlesztése, aminek segítségével a tervezett beruházások, építkezések termikus komfortviszonyokra való hatása már a beruházás megkezdése előtt vizsgálható. Emellett az építész és várostervező szakemberekkel együttműködve keressük azokat az eszközöket és módszereket, melyek a várostervezési stratégiákban hatékonyan használhatók a városhatás és az éghajlatváltozás együttes negatív hatásainak mérséklésére.